

ISSN 2544-591X

MONITOR JAPOŃSKI

LISTOPAD 2018

„Monitor Japoński” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną w Japonii, ze szczególnym naciskiem na aktywność tego kraju w regionie Europy Środkowej i w Unii Europejskiej.

Materiał opracował dr Marcin Socha – analityk Ośrodka Spraw Azjatyckich.

MONITOR JAPOŃSKI

LISTOPAD 2018

I. WYDARZENIA SZCZEBLA CENTRALNEGO

2 listopada: japoński minister spraw zagranicznych zabiera głos w sprawie Korei Południowej. Zdaniem ministra Kōno Tarō rząd Korei Południowej powinien zająć się sprawą wyroku Sądu Najwyższego, nakazującego firmom Nippon Steel i Sumitomo Metal Corp. wypłatę odszkodowań dla pracowników wykorzystywanych w czasach japońskich rządów kolonialnych. Podobne pozwy wytoczono pod adresem 70 japońskich firm. Kōno stwierdził, że odpowiedzialność za zajęcie się sprawą leży po stronie Seulu. Jednocześnie minister apelował o kierowanie się rozsądkiem. Dzień wcześniej premier Abe Shinzō wezwał rząd Korei Południowej do podjęcia działań w związku z niekorzystnym wyrokiem sądowym oraz do ochrony japońskiego biznesu. Premier zapowiedział również możliwość rozwiązania sprawy za pośrednictwem międzynarodowego arbitrażu. Władze w Seulu nie zamierzają współpracować z Japonią. Prezydent Moon Jae-in odwołał najbliższą wizytę w Tokio.

3 listopada: podziały polityczne w sprawie projektu rewizji konstytucji. Partia Liberalno-Demokratyczna została osamotniona w debacie dotyczącej projektu rewizji ustawy zasadniczej. Zarówno partie opozycyjne jak i partner koalicyjny Komeito nie chcą brać udziału w rozmowach na ten temat. Czołowi politycy Komeito obawiają się, że próba przegłosowania rewizji konstytucji przełoży się na słabszy wynik w wyborach parlamentarnych w roku 2019. Członkowie opozycji przestrzegają premiera przed szybkimi

ROZMOWY ROSYJSKO- JAPOŃSKIE

Najważniejsze wydarzenia minionego miesiąca koncentrują się wokół przyspieszenia negocjacji rosyjsko-japońskich dotyczących podpisania traktatu pokojowego oraz potwierdzenia statusu spornych Kuryli Południowych. Warto również zwrócić uwagę na gwałtowne pogorszenie relacji Japonii z Koreą Południową.

pracami nad projektem. Premier Abe zaapelował do pozostałych ugrupowań o przedłożenie własnych propozycji zmian.

3 listopada: Japonia tymczasowo wyłączona z sankcji nałożonych na Iran. Stany Zjednoczone zgodziły się na tymczasowe wyłączenie Japonii z zakazu importu irańskiej ropy naftowej. Sekretarz Stanu Mike Pompeo zakomunikował, że z sankcji ma zostać wyłączonych osiem państw, które „dokonały redukcji importu ropy naftowej z Iranu oraz współpracują ze Stanami Zjednoczonymi na innych frontach”. W ósemce mają znaleźć się Japonia, Indie i Korea Południowa.

6 listopada: japoński rząd akceptuje umowę handlową z UE. Japoński rząd zaakceptował ustawę ratyfikującą porozumienie gospodarcze z Unią Europejską. Umowa ma zostać ratyfikowana przez parlament do końca roku 2018. Jeżeli Unia Europejska również zakończy proces ratyfikacji w grudniu, porozumienie może wejść w życie już w lutym przyszłego roku. Do roku 2035 Japonia ma zrezygnować z ceł na 94% produktów importowanych z UE. Unia Europejska zlikwiduje cła na 99% produktów importowanych z Japonii.

10 listopada: władze prefektury Okinawa protestują przeciwko budowie nowej bazy wojskowej. Nowy gubernator Okinawy Tamaki Denny dąży do zaostrenia konfliktu z władzami centralnymi, dotyczącego przeniesienia największej bazy wojskowej, w której stacjonuje armia Stanów Zjednoczonych. Podczas spotkania z ministrem obrony Iwayą Takeshim, Tamaki apelował o przeniesienie bazy Futenma poza prefekturę Okinawa. Na początku listopada władze Japonii wznowiły prace nad budową jednostki.

12 listopada: południowokoreańscy prawnicy odwiedzają japońskie firmy w sprawie odszkodowań za pracę w okresie rządów kolonialnych. Prawnicy reprezentujący czterech obywateli Korei Południowej, którzy na mocy decyzji Sądu Najwyższego mają otrzymać odszkodowania za pracę w okresie japońskich rządów kolonialnych odwiedzili siedzibę firmy Nippon Steel, domagając się wypłaty odszkodowań w wysokości 350 000 USD. Przedstawiciele japońskich koncernów odmówili wzięcia udziału w spotkaniu z adwokatami. Firma odmawia wypłaty odszkodowań, ponieważ stoją one w sprzeczności z oficjalnym stanowiskiem japońskiego rządu. Prawnicy zapowiadają wszczęcie procedury zajęcia środków finansowych firm w celu zabezpieczenia roszczeń. Japoński rząd nie skomentował działań koreańskich prawników.

14-16 listopada: negocjacje dotyczące RCEP nie przynoszą przełomu. 16 państw azjatyckich, negocjujących utworzenie Kompleksowego Regionalnego Partnerstwa Gospodarczego (RCEP – Regional Comprehensive Economic Partnership) nie osiągnęło porozumienia dotyczącego kluczowych założeń umowy handlowej. Największym problemem w negocjacjach był brak porozumienia pomiędzy Chińską Republiką Ludową a Indiami. Władze w New Delhi nie zgodziły

się na znaczne obniżenie ceł w obawie przed napływem tańszych produktów z Chin. Przedstawiciele Japonii i Australii naciskali na wprowadzenie przejrzystych zasad regulujących handel internetowy. Negocjacje będą kontynuowane w roku 2019. Japoński minister spraw zagranicznych Kōno Tarō apelował o jak najszybsze zakończenie negocjacji. Jednocześnie, minister handlu Seko Hiroshige stwierdził, że możliwości rozwiązania kluczowych różnic na poziomie negocjacji ministerialnych zostały praktycznie wyczerpane.

15 listopada: szef strategii do walki z cyberbezpieczeństwem nigdy nie używał komputera. Nowy zastępca szefa ds. strategii cyberbezpieczeństwa Japonii, Sakurada Yoshitaka, odpowiedzialny za nadzorowanie przygotowań do Igrzysk Olimpijskich Tokio 2020, znalazł się w ogniu krytyki, po tym jak przyznał, że nigdy w swojej karierze nie korzystał z komputera. Wypowiedź została natychmiast skrytykowana przez członków partii opozycyjnych i przedstawicieli japońskich mediów. [Przez kilka następnych dni](#) Sakurada musiał tłumaczyć się ze swojej wypowiedzi i podkreślać kwalifikacje niezbędne w jego pracy. Jego największą zaletą ma być zdolność do szybkiej i prawidłowej oceny sytuacji.

15 listopada: Japonia i Rosja będą negocjować status terytorialny dwóch spornych wysp. Po spotaniu w kuluarach szczytu ASEAN premier Abe Shinzō i prezydent Władimir Putin zgodzili się na przyspieszenie rozmów dotyczących podpisania traktatu pokojowego. Podstawą dalszych rozmów, ma być deklaracja przywracająca stosunki dyplomatyczne z roku 1956, w której Moskwa zgadza się na zwrócenie dwóch z czterech spornych wysp Japonii. Premier Abe podkreślił osobistą determinację do rozwiązania problemu przed końcem urzędowania. W przeszłości japońskie władze odmawiały przystąpienia do negocjacji, domagając się zwrotu czterech wysp. Wygląda na to, że premier Abe spróbuje zaprezentować odzyskanie wysp Habomai i Szykotan jako sukces dyplomatyczny. Premier Japonii ma odwiedzić Rosję na początku roku w celu kontynuowania negocjacji.

16 listopada: Japonia nie pozwoli na budowę amerykańskich baz wojskowych na Kurylach Południowych. Premier Abe Shinzō zapewnił prezydenta Rosji, że Japonia nie zgodzi się na budowę baz wojskowych należących do Stanów Zjednoczonych na spornych wyspach po ich powrocie do Japonii. Japoński rząd rozpocznie rozmowy na ten temat z Waszyngtonem. Na mocy obowiązującego traktatu bezpieczeństwa siły Stanów Zjednoczonych mogą stacjonować w każdym zakątku Japonii. Kwestia potencjalnej obecności wojsk na spornych wyspach, jest jednym z najpoważniejszych zastrzeżeń strony rosyjskiej w negocjacjach dotyczących Kuryli Południowych.

21 listopada: Japonia planuje wzrost nakładów na cyberbezpieczeństwo i monitorowanie przestrzeni kosmicznej. Ministerstwo Obrony apeluje o jak

najszybsze wzmocnienie systemu obrony przeciw atakom cybernetycznym oraz zagrożeniom z przestrzeni kosmicznej. W przyszłym miesiącu, zostanie przedstawiony projekt rozwoju badań nad technologiami obronnymi, który ma obejmować prace nad sztuczną inteligencją, podwodnymi dronami oraz technologiami laserowymi. W ramach nowego programu zostanie zwiększona liczba pracowników grupy ds. obrony cybernetycznej. Japończycy będą również pracować nad systemem wykrywania satelitów szpiegowskich oraz niebezpiecznego gruzu kosmicznego. Premier Abe Shinzō w sierpniu zeszłego roku zlecił przygotowanie zmian w strategii bezpieczeństwa Japonii przyjętej w roku 2013. Zmiany mają również obejmować uzyskanie zdolności do uderzeń wyprzedzających, włączając w to ataki cybernetyczne.

21 listopada: Korea Południowa rozwiąże fundację ds. „kobiet pocieszycielek”. Kryzys w relacjach dwustronnych zapoczątkowany kontrowersyjnymi wyrokami koreańskiego Sądu Najwyższego, został wykorzystany do podważenia porozumienia dotyczącego „kobiet pocieszycielek”. Rząd w Seulu podjął decyzję o rozwiązaniu fundacji mającej wypłacać odszkodowania dla rodzin kobiet, które były zmuszane do świadczenia usług seksualnych w czasach japońskiej okupacji. Na mocy podpisanego porozumienia japoński rząd miał wypłacić odszkodowania w wysokości około 8,8 miliona USD na rzecz fundacji zajmującej się pomocą dla pozostających byłych „kobiet pocieszycielek” i ich rodzin. Administracja urzędującego premiera Moona Jae-ina podważyła porozumienie i zastąpiła japońskie odszkodowania własnym wkładem finansowym. Rząd ma zamiar oficjalnie zlikwidować fundację po przeprowadzeniu konsultacji z władzami Japonii. Odpowiedź japońskiego rządu była błyskawiczna. Wiceminister spraw zagranicznych Akiba Takeo wezwał południowokoreańskiego ambasadora w celu złożenia protestu. Premier Abe podkreślił, że Japonia wywiązała się ze swych zobowiązań i wezwał władze w Sulu do respektowania porozumień międzynarodowych. Rząd Korei Południowej nie ma zamiaru rezygnować z porozumienia ani też go renegecjonować.

26 listopada: Komeito sceptycznie o planach rewizji konstytucji w 2019. Lider partii koalicyjnej Komeito, Yamaguchi Natsuo sceptycznie wypowiedział się na temat planów Partii Liberalno-Demokratycznej dotyczących przeprowadzenia rewizji japońskiej konstytucji w przyszłym roku. Jego zdaniem w roku 2019 w Japonii będzie organizowanych wiele istotnych wydarzeń takich jak: abdykacja Cesarza Akihito, szczyt G20 oraz mistrzostwa świata, które mogą zakłócić dialog dotyczący rewizji ustawy zasadniczej. Prace zostaną opóźnione ponieważ PLD nie przedstawiło jeszcze ostatecznej wersji zmian, które mają zostać poddane dyskusji przez obie izby parlamentu.

26 listopada: premier Abe ponawia obietnicę rozwiązania sporu terytorialnego z Rosją. Podczas przemówienia w japońskim parlamencie,

premier Abe Shinzō zapewnił o swojej determinacji dotyczącej zakończenia rozmów pokojowych z Rosją. Na pytanie o to czy, japoński rząd rezygnuje ze starań

o odzyskanie wszystkich czterech spornych wysp, premier odpowiedział, że stanowisko rządu w tej sprawie nie uległo zmianie.

29 listopada: japońskie Ministerstwo Obrony dąży do pozyskania lotniskowców. Japoński rząd wystąpi z projektem przystosowania dwóch lotniskowców helikopterów klasy Izumo do obsługi myśliwców. Projekt ma zostać włączony do nowych wytycznych strategii obronnej, która zostanie zaprezentowana w połowie grudnia. Przerobione lotniskowce Izumo będą mogły przenosić myśliwce F-35B. Ministerstwo podkreśla, że operacja przekształcenia lotniskowców ma służyć wyłącznie celom obronnym. Posiadanie lotniskowców obsługujących myśliwce jest postrzegane jako łamanie artykułu 9. japońskiej konstytucji. Japoński rząd [rozważa również zakup dwudziestu dodatkowych myśliwców](#), które miałyby zostać rozmieszczone na okrętach.

29 listopada: PLD nie przedstawi projektu rewizji konstytucji przed końcem roku. Premier Abe musiał zrezygnować z planów przedstawienia projektu rewizji japońskiej konstytucji przed końcem roku 2019. Opóźnienie jest wynikiem bojkotu prac komisji konstytucyjnych przez partie opozycyjne oraz niechęci partnera koalicyjnego Komeito. Partia Liberalno-Demokratyczna postanowiła skupić się na projekcie ustawy dotyczącej utworzenia nowych wiz pracowniczych, który został skrytykowany przez członków opozycji.

29 listopada: Japonia i Rosja uruchomią dialog wysokiego szczebla na temat podpisania traktatu pokojowego. W ramach organizacji szczytu G20 przywódcy obu państw będą rozmawiać o uruchomieniu dialogu wysokiego szczebla dotyczącego podpisania traktatu pokojowego. W rozmowy dotyczące traktatu i spornych terytoriów zaangażowany zostanie wiceminister spraw zagranicznych Takeo Akiba oraz doradca premiera ds. bezpieczeństwa Yachi Shōtarō. Stronę rosyjską ma reprezentować doradca prezydenta Jurij Uszakov, sekretarz Rady Bezpieczeństwa Federacji Rosyjskiej Nikołaj Patruszew oraz wiceminister spraw zagranicznych Igor Morgułow. Do pierwszego spotkania wysokiego szczebla ma dojść jeszcze w tym roku.

29 listopada: kolejny wyrok w Korei Południowej nakazujący wypłatę odszkodowań za okres okupacji japońskiej. Sąd Najwyższy w Korei Południowej wydał wyrok nakazujący kolejnej japońskiej firmie Mitsubishi Heavy Industries Ltd. wypłatę odszkodowań dla obywateli Korei Południowej za przymusową pracę wykonywaną w czasie japońskich rządów kolonialnych. Firma ma zapłacić 80 milionów wonów (ok. 70 000 USD) dla każdej z rodzin poszkodowanych pracowników. Kolejny wyrok potwierdzający orzecznictwo z zeszłego miesiąca oznacza, że około 70 japońskich firm może przegrać kolejne

podobne pozwy zbiorowe. Władze w Tokio zapowiedziały wystosowanie środków odwetowych. Zdaniem ministra Kōno Tarō wyroki są nie do zaakceptowania przez japoński rząd, ponieważ stoją w sprzeczności z prawem międzynarodowym. Japońskie władze twierdzą, że kwestie reparacji za czasy rządów kolonialnych zostały rozstrzygnięte na mocy podpisanego w roku 1965 porozumienia normalizującego relacje dyplomatyczne. Japońskie MSZ domaga się podjęcia stosownych działań przez rząd Korei Południowej. Japonia nie wyklucza skierowania sprawy do Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości.

II. JAPONIA I EUROPA ŚRODKOWO-WSCHODNIA

7 listopada: wizyta przewodniczącego japońsko-słowackiej parlamentarnej grupy przyjaźni w Bratysławie. František Ružička, sekretarz stanu w słowackim Ministerstwie Spraw Zagranicznych przyjął w Bratysławie przewodniczącego japońsko-słowackiej parlamentarnej grupy przyjaźni Takemoto Naokazu. Politycy rozmawiali o wymianie parlamentarnej oraz sytuacji japońskich firm, które pojawiły się na słowackim rynku. Rozmawiano również o efektach październikowego szczytu V4+Japonia, który odbył się w Brukseli.

8 listopada: seminarium poświęcone energetyce jądrowej oraz przyszłości reaktora Fukushima I. W Warszawie zorganizowano seminarium poświęcone rozwojowi zasobów ludzkich i kadr w energetyce jądrowej. Spotkanie otworzył Ambasador Japonii w Polsce Kawada Tsukasa. Wydarzenie zostało zorganizowane przez japońskie Międzynarodowe Centrum Współpracy Nuklearnej (JICC), Ministerstwo Energii RP oraz japońskie Ministerstwo Gospodarki, Handlu i Przemysłu. W seminarium wzięł udział dyrektor Departamentu Energetyki Jądrowej Ministerstwa Energii Józef Sobolewski, przedstawiciele Ambasady Japonii w Warszawie, Japońskiego Forum Przemysłu Atomowego (JAIF), Japońskiej Agencji Energii Atomowej (JAEA) i Tokyo Electric Power Company (TEPCO), Ministerstwa Energii, Narodowego Centrum Badań Jądrowych, Instytutu Chemii i Techniki Jądrowej, Państwowej Agencji Atomistyki, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska oraz Instytutu Fizyki Jądrowej PAN w Krakowie.

11 listopada: Dar Młodości przyłynął do Osaki. Z okazji setnej rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości do portu w Osace przyłynął polski żaglowiec STS Dar Młodości. Statek został powitany przez przedstawicieli samorządu miasta Osaki, w tym gubernatora Yoshimurę Hirofumiego, reprezentantów polskiej administracji państwowej oraz Ambasady RP w Tokio, w tym Ambasadora RP

w Japonii Pana Jacka Izydorczyka oraz Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej Panią Annę Moskwę.

19 listopada: o polskim atomie na posiedzeniu IFNEC w Japonii. Dyrektor Departamentu Energii Jądrowej w Ministerstwie Energii Józef Sobolewski reprezentował Polskę podczas spotkania Międzynarodowych Ram Współpracy dla Energetyki Jądrowej (IFNEC) w dniach 13-15 listopada 2018 r. w Tokio w Japonii. IFNEC to międzynarodowe forum współpracy państw zaangażowanych w pokojowy rozwój energetyki jądrowej. Dyrektor Sobolewski przedstawił oficjalne stanowisko dotyczące projektu wdrożenia energetyki jądrowej w Polsce. Szef Departamentu Energii Jądrowej ME uczestniczył również w konferencji IFNEC, podczas której zaprezentował założenia polskiego projektu wdrożenia reaktorów wysokotemperaturowych (HTR). Dyrektor Sobolewski wziął udział w spotkaniach z Ministrem Spraw Zagranicznych Japonii Kōno Tarō, przedstawicielami Ministerstwa Gospodarki, Handlu i Przemysłu i Ministerstwa Edukacji, Kultury, Sportu, Nauki i Technologii oraz Prezydentem Japońskiej Agencji Energii Atomowej Kodamą Toshio. Podczas rozmawiano na temat dwustronnej współpracy w energetyce jądrowej i pracach nad rozwojem reaktorów HTR.

20 listopada: konferencja dotycząca polskiej tożsamości narodowej w Tokio. Z okazji 100. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości na Uniwersytecie Josai w Tokio zorganizowano konferencję poświęconą polskiej tożsamości narodowej. Organizatorami wydarzenia była Ambasada RP w Tokio, Instytut Polski w Tokio oraz organizacja „Forum Polska”. Specjalnym gościem konferencji był Wiceprzewodniczący Parlamentu Europejskiego – prof. Zdzisław Krasnodębski.

23 listopada: Japonia i Francja kończą współpracę w czeskiej fabryce. Toyota podjęła decyzję o wykupieniu całości udziałów w fabryce samochodowej położonej w czeskim mieście Kolín. Francuski producent samochodów PSA oraz japoński koncern podjęli wspólną decyzję o zakończeniu produkcji małych pojazdów osobowych w Kolinie do roku 2021. Firmy Toyota, Peugeot i Citroen stworzyły konsorcjum TPCA w roku 2002. Fabryka produkuje około 200 000 pojazdów rocznie.

30 listopada: konferencja z okazji setnej rocznicy nawiązania stosunków dyplomatycznych pomiędzy Polską a Japonią. Ambasador Japonii w Polsce Kawada Tsukasa wziął udział w konferencji z okazji 100-lecia nawiązania stosunków dyplomatycznych pomiędzy Polską i Japonią. Wydarzenie zorganizowało Stowarzyszenie Polsko-Japońskie Więzy i Historia oraz Warszawska Szkoła Języka Japońskiego. W roku 2019. na terenie Polski i Japonii można spodziewać się wielu wydarzeń kulturalnych i naukowych upamiętniających rocznicę.

III. SYTUACJA GOSPODARCZA

9 listopada: restrukturyzacja grupy Toshiba. Władze Toshiba Corp. przedstawiły pięcioletni plan restrukturyzacji firmy. Plany zakładają zwolnienia tysięcy pracowników, wycofanie firmy z brytyjskiego sektora budowy elektrowni jądrowych oraz sprzedaż instalacji wydobycia LNG w Stanach Zjednoczonych. Po wprowadzeniu zmian prace ma stracić około 7000 pracowników grupy Toshiba. Sytuacja finansowa koncernu jest lepsza niż w zeszłym roku. W trzecim kwartale Toshiba zanotowała zyski netto w wysokości około 9,5 miliarda USD.

19 listopada: aresztowanie prezesa firmy Nissan. Przewodniczący Nissan Motor Co. Carlos Ghosn został aresztowany pod zarzutem ukrywania dochodów i pogwałcenia japońskiego prawa finansowego. Aresztowano również dyrektora Grega Kelly'ego, któremu postawiono podobne zarzuty. Zgodnie z deklaracją podatkową Ghosn miał zarobić około 6,5 miliona USD w roku 2017. Rzeczywista wielkość zarobków prezesa grupy może być znacznie wyższa. Ghosn jest również oskarżony o wykorzystywanie funduszy i własności firmy do celów personalnych. Aresztowanie jest dużym ciosem dla wspólnych projektów sojuszu Nissana, Renault i Mitsubishi. Ghosn pełnił funkcję prezydenta firmy od roku 2000. Został przewodniczącym w roku 2017.

22 listopada: rządy Japonii i Francji popierają partnerstwo Nissana i Renault. Japoński minister gospodarki i przemysłu Seko Hiroshige oraz francuski minister finansów Bruno Le Maire potwierdzili poparcie rządowe dla dalszej współpracy koncernów Nissan i Renault po aresztowaniu Carlosa Ghosna. Francuski rząd, który jest w posiadaniu 15% akcji Renault apeluje o spokój i wzmocnienie współpracy.

24 listopada: Osaka gospodarzem EXPO 2025. Osaka została oficjalnym gospodarzem Expo 2025. Japońskie miasto pokonało rosyjski Jekaterynburg i stolicę Azerbejdżanu Baku. Władze miasta szacują potencjalne przychody z organizacji imprezy na 17,7 miliardów USD. Japoński pomysł został oparty na projekcie „żyjącego laboratorium” dla nowoczesnych technologii takich jak sztuczna inteligencja i rzeczywistość wirtualna. Do najważniejszych projektów infrastrukturalnych

w ramach Expo mają należeć rozbudowa sieci metra oraz rewitalizacja terenów położonych nad zatoką Osaki. Miasto było już gospodarzem Expo w roku 1970.

25 listopada: japońskie i koreańskie rafinerie przygotowują się do wznowienia zakupów ropy z Iranu. Japońskie i koreańskie przedsiębiorstwa planują jak najszybsze wznowienie importu irańskiej ropy, po wyłączeniu gospodarek azjatyckich z embarga nałożonego przez Stany Zjednoczone. Firmy

energetyczne chcą wykorzystać spadek cen irańskiej ropy naftowej. Japonia i Korea Południowa należały do największych importerów irańskiej ropy przed wstrzymaniem zakupów w związku z nałożeniem sankcji. Pierwsze zakupy surowca zostaną dokonane najprawdopodobniej w styczniu przyszłego roku.

29 listopada: ustawa o nowych wizach pracowniczych może wejść. W życie już w kwietniu przyszłego roku. Na mocy nowej ustawy, dotyczącej utworzenia nowych wiz pracowniczych japoński rząd planuje otwarcie japońskiego rynku pracy na zagranicznych pracowników tymczasowych. [W roku 2019 do Japonii](#) może przyjechać do 48 000 pracowników. W okresie pięciu lat liczba pracowników kontraktowych może wzrosnąć do 350 000. Głównym celem ustawy jest walka z brakiem siły roboczej w japońskiej gospodarce. Z nowych wiz pracowniczych będą mogły skorzystać przedsiębiorstwa z czternastu sektorów gospodarki. Sektorami, które najbardziej liczą na wsparcie jest rolnictwo, sektor gastronomiczny oraz domy opieki. Nowy program wizowy ma zostać uruchomiony w kwietniu przyszłego roku. W roku 2017 w Japonii pracowało około 1,28 miliona osób z zagranicy.

KOMENTARZ

1. Najważniejszym wydarzenia minionego miesiąca koncentrują się wokół przyspieszenia negocjacji rosyjsko-japońskich dotyczących podpisania traktatu pokojowego oraz potwierdzenia statusu spornych Kuryli Południowych. Prezydent Władimir Putin ponownie wystąpił z propozycją zwrócenia dwóch spornych wysp. Komentarze płynące ze strony japońskiego premiera, oraz Ministerstwa Spraw Zagranicznych wskazują, że administracja Abe Shinzō jest gotowa do zaakceptowania takiego rozwiązania. Przywódca PLD wyraźnie dąży do zakończenia negocjacji z Rosją w celu osiągnięcia historycznego sukcesu dyplomatycznego. Japoński rząd uruchomił wszystkie dostępne kanały dyplomatyczne w celu rozwiania rosyjskich wątpliwości dotyczących zwrotu wysp. Największą z nich pozostaje perspektywa stacjonowania wojsk Stanów Zjednoczonych na zwróconych terytoriach. Pomimo deklaracji premiera Abe, wyjaśnienie tej sprawy będzie wymagało rozpoczęcia rozmów z Waszyngtonem. Pomimo przeszkód wydaje się, że możliwość podpisania traktatu pokojowego oraz częściowego rozwiązania sporu terytorialnego jest bliska. Warto jednak zwrócić uwagę na brak stanowiska japońskiego MSZ oraz nieliczne doniesienia japońskich mediów dotyczące sytuacji na Morzu Azowskim i blokady ukraińskiego portu w Mariupolu. Władimir Putin z pewnością będzie wykorzystał japońskie zaangażowanie, do przełamania postępującej izolacji międzynarodowej. Trudno

przewidzieć, czy nie doprowadzi to do dalszego przedłużenia negocjacji pokojowych.

2. Warto również zwrócić uwagę na gwałtowne pogorszenie relacji Japonii z Koreą Południową, które podważyło jeden z największych sukcesów dyplomatycznych drugiej kadencji premiera Abe, jakim było podpisanie porozumienia dotyczącego „kobiet pocieszycielek” w roku 2015. Wyroki koreańskiego Sądu Najwyższego, przyznające odszkodowania dla koreańskich pracowników, wykorzystywanych przez japońskie przedsiębiorstwa w okresie japońskich rządów kolonialnych 1910 - 1945, bardzo szybko wywołały burzę na najwyższych szczeblach dyplomatycznych. Głos krytyki można było usłyszeć z ust japońskiego premiera oraz sekretarza gabinetu Sugi Yoshihide. Nawet minister spraw zagranicznych Kōno Tarō, który od lat działał na rzecz zbliżenia japońsko-koreańskiego skrytykował brak działań ze strony władz w Seulu. W odpowiedzi można było usłyszeć równie silne głosy krytyczne ze strony administracji Moon Jae-ina. Rząd Korei Południowej wykorzystał pogorszenie relacji do dalszego podważenia podpisanego z Japonią porozumienia i rozwiązał fundację mającą wypłacić odszkodowania dla rodzin „kobiet pocieszycielek”. Pogorszenie relacji z Seulem i wzrost nastrojów nacjonalistycznych po obu stronach w dalszej perspektywie odbije się negatywnie na rozwoju relacji strategicznych. Kryzys może również, przekreślić nadzieje Tokio na pomoc Korei Południowej w otwarciu dialogu z Koreą Północną.

OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

